

Prospecțiuni geomagnetice și sondaje realizate în așezarea de tip Poienești-Lucașeuca de la Ivancea – *sub Pădure*

Geomagnetic prospects and
archaeological surveys on the
Poienești-Lucașeuca type settlement
from Ivancea – *sub Pădure*

Michael Meyer
Octavian Munteanu
Vasile Iarmulski
Torben Schatte

Cuvinte-cheie: cultura Poienești-Lucașeuca, spațiul est-carpatic, așezări; epoca pre-romană recentă a fierului; prospecțiuni geomagnetice.

Rezumat: Problema studierii așezărilor din cadrul culturii Poienești-Lucașeuca rămâne un imperativ în contextul percepției mai exacte și a înțelegerii mai profunde a fenomenului migrațiilor care au avut loc în ultimele trei secole ale erei precreștine. Chiar dacă manifestările culturale ce definesc acest proces sunt studiate de mai bine de jumătate de secol, astăzi mai există multiple impedimente pentru a le înțelege suficient de bine. Un prim obstacol îl constituie caracterul rezumativ al cercetărilor din siturile de habitat al acestei culturi, care ne oferă o bază informațională extrem de redusă privind vestigiile din așezările acestei perioade. La aceasta se adaugă caracterul deficitar al evidenței materialelor care au fost recoltate preponderent în anii '60-'70 ai secolului trecut, ceea ce impune noi cercetări de teren care ar ține cont atât de handicapurile trecutului, cât și de noile metode pe care le avem astăzi la dispoziție. Pornind de la această situație, am considerat că ar fi bine să revenim la cercetarea siturilor de habitat, focalizându-ne atenția, pentru început, asupra microregiunii din valea Răutului Inferior. Alegerea a fost determinată de mai mulți factori, dintre care trei sunt mai importanți. În primul rând, pentru că este vorba despre o microregiune învecinată cu cea care este destul de bine cunoscută grație cercetărilor anterioare de la Lucașeuca (situri funerare și de habitat eponime). În al doilea rând, pentru că este vorba de o regiune în care avem o densitate relativ mare de situri cunoscute și care, fiind cercetate, ar deschide perspectiva unei mai bune înțelegeri a manifestărilor culturale în spații bine delimitate și va oferi posibilitatea de a le compara cu cele învecinate sau din teritorii mai îndepărtate. Și în al treilea rând, am optat pentru acest spațiu pentru că deja avem în această microregiune un sit cercetat la care pot fi făcute referințe în contextul noilor descoperiri. Situl pe care l-am ales pentru cercetările din vara anului 2016 a fost cel de la Ivancea – *sub Pădure*, rezultatele obținute constituind subiectul acestui articol.

Keywords: Poienești-Lucașeuca culture, East-Carpathian area, settlement, Late Pre-Roman Age.

Abstract: The problem of studying the settlements of the Poienești-Lucașeuca culture continues to be an imperative in the context of a more rigorous perception and a deeper understanding of the migration phenomenon arisen in the last three centuries of the pre-Christian era. Today, there are still multiple impediments towards a good grasp of the cultural events that define this process, even if they have been studied for more than half a century. One barrier is determined by the brief nature of the research conducted in the habitat sites of this culture – as a result today we have a quite poor informational basis about vestiges of the settlements from this period. In addition to this, the evidence of the materials collected in the years 60-70 of the last century is scarce, fact that drives the need for new field research that would consider both the handicaps of the past as well as the new method and technology available today. Given this situation, we considered necessary to revival the research in the habitat sites. We would start by focusing our attention on the micro-region of lower Răut valley. The choice was determined by several factors, of which three are particularly important. First factor is related to the location of the micro-region: neighbouring another one that is quite well known thanks to previous research from Lucașeuca (burial sites and habitat which have given the name of the culture). Second factor: it is a region with a quite high density of sites that are known and if they are investigated that would open up the prospect towards understanding cultural events in clearly defined spaces and will give the opportunity to compare them with those of neighbouring or more distant

territories. Finally the third factor is the existence, in this area, of a site that has already been investigated, thus it can be used as point of reference for the new discoveries. The site that we have chosen is Ivancea – *sub Pădure*. The results of the researches made in the summer of 2016 are the subject of this article.

Introducere

Autori și colaboratori la redactarea textului. Cercetările arheologice au fost organizate în a doua jumătate a lunii august 2016. Autorii și realizatorii ideii de cercetare sunt reprezentanți de la două instituții: Octavian Munteanu – UPSC „Ion Creangă”; Michael Meyer și Vasile Iarmulschi – Institutul de Arheologie Preistorică de la Freie Universität Berlin. Echipa din Moldova a fost constituită dintr-un grup de studenți-voluntari de la UPSC, iar echipa din Germania a fost constituită din studenți germani, asigurată financiar din fondurile Universității Libere din Berlin. În cadrul investigațiilor au participat, în calitate de invitați, Jes Martens de la Muzeul Oslo (Norvegia), Andrzej Michalowski și Milena Teska de la Universitatea Poznan (Polonia). Prospecțiunile geomagnetice, care au precedat sondajele, au fost efectuate de către A. Asăndulesei, F.-A. Tencariu (ambii de la Universitatea „A.I. Cuza”, Iași) și O. Munteanu (UPS Chișinău). La redactarea grafică a desenelor ceramicii au participat studenții de la Facultatea de Istorie a UPSC, iar imaginile vestigiilor prezentate au fost definitivare de către Irina Midari. Întocmirea hărților rezultate din prospecțiunile arheologice au fost realizate de către A. Asăndulesei și F.-A. Tencariu (Iași), iar ancorarea geospațială a secțiunilor trasate – de către Iurie Lungu.

Introduction

Authors and contributors. The archaeological surveys were conducted in the second half of August 2016. The authors and implementers of the survey idea represent two institutions: Octavian Munteanu – the “Ion Creanga” State Pedagogical University of Chisinau (SPUC); Michael Meyer and Vasile Iarmulschi – the Institute of Prehistoric Archaeology at Free University Berlin. Each institution contributed with corresponding support, both human and financial. The Moldovan team consisted of a group of volunteer students from the Pedagogical University, the German team – of German students funded by the Free University Berlin funds. In the investigations also took part several invitees: Jes Martens from the Oslo Museum (Norway), Andrzej Michalowski and Milena Teska (Poznan University). Geomagnetic prospects that preceded the verification excavations were conducted by A. Asăndulesei, F.-A. Tencariu (both from the “A.I. Cuza” University, Iași) and O. Munteanu (State Pedagogical University of Chisinau). Students of the Faculty of History of the SPUC helped out by editing the graphic design of ceramics, and the images of the presented vestiges were adjusted by Irina Midari. The maps resulting from the archaeological prospects were drawn up by A. Asăndulesei and F.-A. Tencariu (Iași), and the geospatial anchoring of the traced sections was performed by Iurie Lungu.

Fundamentarea necesității cercetărilor arheologice. Cercetările din situl Ivancea – *sub Pădure* constituie unul dintre primii pași întreprinși de echipa moldo-germană în vederea proiectării noilor investigații arheologice în siturile din perioada finală a Latène-ului. Așa cum dovedesc investigațiile arheologice realizate pe parcursul ultimelor șase decenii, siturile de tip Poienești-Lucașeuca (în continuare P-L) au o densitate de răspândire destul de mare în regiunea Răutului Inferior. În această zonă sunt semnalate 12 obiective arheologice datate în sec. II-I a. Chr. (fig. 1/1). Cu toate că sunt atestate, aceste situri nu au fost cercetate, excepție fiind așezările de la Orheiul Vechi (Postică, Munteanu 1999, 457-49; Munteanu 1999, 212-230; Munteanu 2001 43-56; Munteanu 2004, 343-366; Munteanu 2005, 56-62; Munteanu 2012), de la Pohârnicieni-Petruha (Postica, Kavruc 1989), de la Trebujeni-Potârca (Niculiță, Matveev, Potângă 1999, 279-343) și de la Brănești-Marginea de Vest (Meyer et al. 2016, 310-330).

În general, caracterul rezumativ al cercetărilor este caracteristic pentru toate siturile de habitat din cadrul acestei culturi, ceea ce lasă o amprentă sesizabilă asupra gradului de cunoaștere și înțelegere a fenomenelor complexe ce definesc ultimele secole precreștine¹. Pentru a acoperi acest handicap, în ultimul timp s-a decis să se acorde o atenție suplimentară acestui tip de situri din cadrul culturii P-L, atât prin revenirea la mai vechile materiale descoperite (Munteanu, Iarmulschi 2013a, 76-84; Munteanu, Iarmulschi 2013b, 101-111; Iarmulschi,

¹ Din totalul de 196 de așezări cunoscute, doar 55 au fost cercetate sistematic sau prin sondaje.

Substantiation of the need of archaeological research. Research from the Ivancea – *sub Pădure* site constitutes one of the first steps undertaken by the Moldovan-German team with the aim of designing new archaeological investigations in the sites of the Late La Tène period. The archaeological investigations achieved over the past six decades prove that Poienești-Lucașeuca sites (hereinafter P-L) have a fairly high density of spreading in the lower Răut region. In this area, there are 12 archaeological sites dated to the 2nd-1st centuries BC (fig. 1/1). Although attested, they were not investigated, with the exception of the settlements from Orheiul Vechi (Postică, Munteanu 1999, 457-49; Munteanu 1999, 212-230; Munteanu 2001 43-56; Munteanu 2004, 343-366; Munteanu 2005, 56-62; Munteanu 2012), from Trebujeni-Potârca (Niculiță, Matveev, Potângă 1999, 279-343) and from Pohârnicieni-Petruha (Postica, Kavruc 1989). Generally, the summary nature of research is characteristic for all P-L culture habitat sites, situation which leaves a noticeable imprint on the degree of knowledge and understanding of complex phenomena that define the last pre-Christian centuries¹. To cover this handicap, recently it was decided to pay extra attention to this type of P-L culture sites, both by re turning to the older discovered materials (Munteanu, Iarmulschi 2013a, 76-84; Munteanu, Iarmulschi 2013b, 101-111; Iarmulschi, Munteanu 2014, 121-129) and through identification of some sites that would deserve to be investigated through new excavations (Iarmulschi, Munteanu 2015, 29; Zanoci et al. 2015, 209-220; Tentiuc, Bubulici, Simalscik 2015; Meyer et al. 2016).

¹ From the total of the 196 known sites, only 55 of them were researched systematically or by survey investigation.

Munteanu 2014, 121-129), cât și prin identificarea unor situri care ar merita să fie cercetate prin noi săpături (Iarmulski, Munteanu 2015, 29; Zanoci et al. 2015, 209-220; Tentiuc, Bubulici, Simalcsik 2015; Meyer et al. 2016). Noile cercetări de teren sunt un imperativ atât în contextul unei baze informaționale extrem de reduse pentru așezările din această perioadă, cât și în contextul unei evidențe deficitare a materialelor recoltate preponderent în anii '60-'70 ai secolului trecut. Totodată, relevanța noilor metode de cercetare, pe care le avem astăzi la dispoziție, ar deschide perspective noi asupra studierii fenomenului migrației din a doua epocă a fierului.

Pornind de la această situație, am considerat că ar fi util să punem accent pe siturile de habitat, focalizându-ne atenția, pentru început, asupra microregiunii din valea Răutului Inferior și o facem din mai multe considerente, inclusiv pentru că microregiunea a conservat un număr important de fortificații getice, iar corelația dintre acestea și siturile culturii P-L (care încă nu a fost foarte clar stabilită, cel puțin pentru spațiul pruto-nistrean) ar putea fi cheia înțelegerii perioadei de pătrundere a populațiilor migrate dinspre nord, a modului de pătrundere și a relațiilor stabilite cu populațiile getice.

Amplasarea sitului Ivancea – sub Pădure. Situl căruia i-am acordat atenție, pentru început, a fost cel de la Brănești-*Marginea de Vest*, unde, pe parcursul anilor 2014 și 2015, au fost realizate, mai întâi prospecțiuni geomagnetice², iar ulterior – câteva sondaje

² Prospecțiunile geomagnetice au fost realizate în octombrie 2014 grație eforturilor depuse de Alexandru Popa (Universitatea Bonn), căruia îi aducem mulțumiri și pe această cale.

Starting from this situation, we thought it would be worth insisting upon habitat sites, focusing our attention, first, on the micro-region of the lower Răut valley for a number of reasons, inclusively because the micro-region has preserved a significant number of Getic fortifications, and the correlation between these and P-L culture sites (which has not yet been clearly established, at least for the Prut and Dniester area) could be the key to better understand the period when people migrated from north, how they moved and what kind of relations were established with the Getae communities.

Localization of the Ivancea – sub Pădure site. The site which we paid attention to, for starters, is that from Brănești-*Marginea de Vest*, where were made, during 2014 and 2015, first magnetometric prospecting² and later several archaeological surveys. In 2016, we focused our research on the site Ivancea – sub Pădure. The researches were the result of a fruitful collaboration between the specialists from two institutions: UPS "Ion Creangă" and Free University of Berlin³. In this article, we proposed to present the archaeological remains of P-L culture discovered during the campaign of 2016.

The site from Ivancea – sub Pădure is situated on a small area at the north-eastern periphery of the forests region (Codri) occupying the central part of Moldova (fig. 1/1) and it is the highest from the Prut-Dniester space. The micro-region which directly interests us is crossed by the river

² There were realized geomagnetic prospecting in October 2014, due to the receptiveness and efforts of Alexandru Popa (Bonn University), whom we thank in this way, too.

³ Beside the authors of this work, the students M. Moraru, I. Dimov, N. Batog and V. Astafi (UPS "Ion Creangă" from Chișinău), Th. Belling, R. Hotani, Ph. Günther, A. Wolf, J. Kregel (Free University of Berlin) took part at the archaeological researches.

1

2

Fig. 1. A - Codrii Orheiului în valea pârâului Moțca cu localizarea siturilor Brănești-Partea de Vest (1) și Ivancea – sub Pădure (2); B - ortofotoplan cu situl Ivancea – sub Pădure și amplasarea prospecțiunilor magnetometrice (prospecțiuni realizate de A. Asăndulesei și F.-A. Tencariu).

Fig. 1. A - Codrii in the valley of Moțca River. Distribution of Poienești-Lucașeuca settlements Brănești-Partea de Vest (1) and Ivancea – sub Pădure (2); B - ortofotoplan with the Ivancea – sub Pădure site and the location of the magnetometric prospects (prospects made by A. Asandulesei and F.A. Tencariu) (geoportal.md).

arheologice (Meyer et al. 2016). În anul 2016, atenției noastre a fost supus situl de la Ivancea – sub Pădure. Cercetările au fost rezultatul unei frumoase colaborări a specialiștilor de la UPSC "Ion Creangă" din Chișinău și Universitatea Liberă din Berlin³. În rândurile de mai jos prezentăm vestigiile arheologice descoperite pe parcursul campaniei din anul 2016.

Microzona în care este localizat situl de la Ivancea se află la periferia nord-estică a regiunii Codrilor care ocupă partea centrală a Republicii Moldova și este cea mai înaltă din spațiul Pruto-nistean (fig. 1/1). Microregiunea care nemijlocit ne interesează pe noi este străbătută de râul Ivancea (Moțca) care izvorăște de pe versanții sudici din preajma satului cu același nume. Partea de est a Codrilor, în care este amplasat situl ce ne interesează, este constituită din lanșaturile Periseci și Trebujeni. Relieful are o orientare spre est și sud-est, în care altitudinea maximă scade spre 250 m. La baza structurii tectonice stau depozite deluviale, ce se caracterizează prin suprafețe considerabile de soluri de pădure, cu două tipuri principale – soluri brune și cenușii de pădure și soluri cu cernoziomuri podzolite și levigate (Урсу 1977; Крупеников, Подымов 1987; Conea, Vintilă, Canarache 1977). Aceste condiții au oferit spațiului o vegetație silvică bogată care este reprezentată de păduri de foioase de tip central-european (Danilescu 1999, 73).

Ivancea which flows from the southern slopes around the village with the same name. The eastern part of the forests consists of the landscapes Periseci and Trebujeni. The relief has an orientation to the east and southeast, where the maximum altitude decreases to 250 m. At the basis of the tectonic structure there are colluvial deposits, which are characterized by considerable areas of forest soils with two types – brown and grey forest soils and podzol and leached chernozem soils (Ursu 1977; Krupenikov, Podymov 1987; Conea, Vintilă, Canarache 1977). These conditions have provided space to rich forest vegetation which is represented by deciduous forests of Central European type (Danilescu 1999, 73).

The Ivancea – *sub Pădure* site is located on the left bank of the Motca River, approximately 1750 m to the north-west from the centre of the Ivancea village (from the Town Hall's building, fig. 1/1). The territory delimited by surface investigations occupies the area situated to the right of the road which leads from the *Miorița* camp to the north-east, along the forest (the latter remaining to the left of the road), near a stream, which is nowadays dry. Site traces can be noticed at the ground surface from the distance of 600 m to the north-east from the camp entry and extends over a distance of about 200 m along the forest, respectively on a surface of approximately 100 m perpendicular to the forest, in the direction of the areas included into the agricultural circuit. It is worth mentioning, that discoveries of archaeological vestiges were made in the forest too, so it is quite difficult at the moment to appreciate the dimensions of the site.

³ În afară de autorii acestor rânduri, la investigațiile arheologice au luat parte M. Moraru, I. Dimov, N. Batog și V. Astafi (UPSC „Ion Creangă” din Chișinău), T. Belling, R. Hotani, Ph. Günther, A. Wolf, J. Krengel (Universitatea Liberă din Berlin).

Situl Ivancea – sub Pădure este amplasat pe malul stâng al Moțcăi, afluent de dreapta Răutului, la distanța de circa 1750 m spre NV de centrul satului Ivancea (de la clădirea Primăriei, fig. 1/1). Aria delimitată prin observații de suprafață ocupă spațiul aflat în dreapta drumului ce duce dinspre tabără Miorița spre nord-est, de-a lungul pădurii (pădurea rămânând în stânga drumului), în preajma unui pârâu, care astăzi este secat. Urmele sitului pot fi observate la suprafața solului începând de la distanța de 600 m nord-est de la intrarea în tabără și se prelungesc pe o distanță de circa 200 m de-a lungul pădurii, respectiv pe o suprafață de circa 100 m perpendicular pe pădure, în direcția spațiilor incluse în circuitul agricol. De remarcat că descoperiri ale vestigiilor arheologice s-au făcut și în pădure, astfel încât la momentul actual este dificilă aprecierea dimensiunilor acestuia.

Obiectivele cercetării, metodele utilizate și vestigiile arheologice descoperite

La prima etapă a cercetării, s-a urmărit scopul clarificării rezultatelor prospecțiunilor geo-magnetice, respectiv a fost realizat un număr restrâns de sondaje în diferitele tipuri de structuri delimitate în urma prospecțiunilor. Sondajele au fost realizate în spațiile exact delimitate de prospecțiunile geomagnetice, fiecare casetă fiind trasată în așa fel, încât să surprindă o jumătate din acest complex, strategie pe care am aplicat-o pentru toate complexele pe care le-am supus cercetării în vara anului 2016, cu excepția gropilor de par care au fost cercetate integral. *Cercetările de teren și vestigiile arheologice*

Research objectives, used methods and discovered archaeological vestiges

At the first stage of the research, the aim was to clarify the results of the geomagnetic prospects, respectively there were realized a small number of surveys in the various structure types delimited in the result of magnetometric prospects. The surveys were conducted in the exactly delimited areas by prospects, each cassette being traced in such a way, as to capture half of this complex – strategy, which was applied for all the complexes that were surveyed during the summer of 2016, except for the post-holes that have been thoroughly investigated.

Field research and archaeological vestiges discovered during the campaign of year 2016. As mentioned above, archaeological surveys were preceded by geomagnetic prospects. For the geomagnetic mapping of the site surface there was used an installation consisting of five “Fluxgate” probes of the „Dr. Forster” type. The probes were situated on a mobile, non-magnetic support, designed and assembled by the Sensys firm from Germany. The distance between them is of 0.25 m, so that the measurements can be done simultaneously on a 1.25 m wide strip. The propulsion speed of cart varied between 0.60-1.20 m/s. The examined area reaches 5000 m² (fig. 1/2). Numerous positive anomalies were reported on the whole prospected territory (fig. 2). In order to clarify the situation, during the summer of 2016, there were traced 5 surveys in the spaces with anomalies (fig. 2). As a result of these surveys there were discovered traces of 2 surface constructions attributed to the P-L culture, an auxiliary pit and several post-holes. Below, we will present the performed actions and the obtained results regarding separate steps undertaken in each of the conducted surveys.

descoperite în campania anului 2016. După cum menționasem ceva mai sus, sondajele arheologice au fost precedate de prospecțiunile geomagnetice. Pentru cartografierea geomagnetică a suprafeței siturilor s-a folosit o instalație compusă din cinci sonde „Fluxgate” de tip „Dr. Förster”. Sondele au fost dispuse pe un suport mobil non-magnetic, elaborat și asamblat de firma Sensys din Germania. Distanța dintre ele este de 0,25 m, așa încât măsurătorile să poată fi executate concomitent pe o fâșie cu lățimea de 1,25 m. Viteza de propulsare a căruciorului varia între 0,60–1,20 m/s. Suprafața cercetată atinge 5000 m² (fig. 1/2) Numeroase anomalii pozitive au fost semnalate pe întreaga suprafață supusă prospecțiunii (fig. 2). Pentru a clarifica situația, în vara anului 2016 au fost trasate cinci casete în spațiile cu anomalii (fig. 2). În urma acestor sondaje au fost descoperite urmele a două construcții de suprafață atribuite culturii P-L, o groapă auxiliară și un șir de gropi de la parii de construcție. Vom prezenta în rândurile de mai jos acțiunile întreprinse și rezultatele obținute, privind separat pașii întreprinși în fiecare dintre sondajele realizate.

Descrierea cercetărilor arheologice în secțiunea nr. I

Amplasarea Casetei nr. I. Prima casetă a fost trasată în partea centrală a spațiului prospectat (fig. 2). În acel loc, prospecțiunile au arătat existența unei anomalii accentuate, de culoare închisă, constituită din două pete alăturate, care, din experiența cercetărilor de la Brănești, sugera delimitarea unei aglomerații de lut ars. Casetă a fost trasată în așa fel, încât să

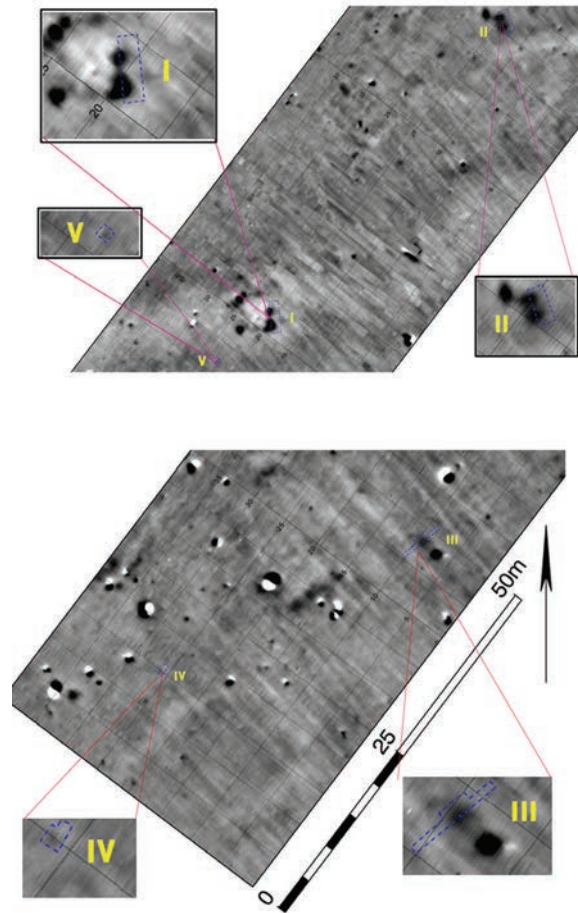

Fig. 2. Ivancea – sub Pădure 2016. Harta prospecțiunilor magnetometrice cu localizarea sondajelor realizate în anul 2016.
Fig. 2. Ivancea – sub Pădure 2016. Magnetometric prospecting map with location of surveys conducted in 2016.

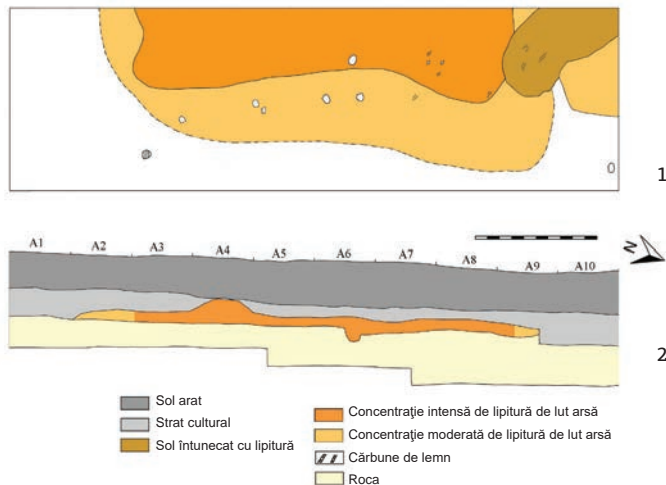

Fig. 3. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. 1: 1 - planul secțiunii; 2 - profilul de vest.

Fig. 3. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. 1: 1 - the section plane; 2 - Western profile.

surprindă o jumătate din anomalie (fig. 2). Caseta avea dimensiunile de 10×1,50 m fiind orientată pe axa nord-sud. În perimetrul casetei a fost identificată și cercetată o structură de suprafață (complex nr. 1), reprezentând o aglomerație de lut ars (multiple fragmente păstrau urme de nuiiele) în asociere cu fragmente ceramice, cărbune de lemn și oase de animale. Stratigrafia reprezintă un tablou relativ simplu, observat practic pe suprafețele tuturor secțiunilor, cu anumite particularități, în funcție de tipurile structurilor descoperite (fig. 3/2). Pe întreaga suprafață se observă urme clare de prelucrare a solului. Grosimea stratului arat variază între 0,30 și 0,38 m. Arătura a afectat parțial stratul cultural,

Description of the archaeological research in section no. 1.

Survey location no. 1. The first archaeological section was outlined in the central part of the surveyed space (fig. 2). In that place the prospects showed the existence of an accentuated anomaly of dark colour, consisting of 2 adjacent spots that, as per experience of Brănești investigations, suggested the delimitation of a burnt clay agglomeration. The unit was outlined in such a way, as to comprise a half of this structure (fig. 2). The cassette had the dimensions of 10×1.50 m being oriented on the north-south axis. In the cassette perimeter there was a surface structure (Complex no. 1) identified and investigated, representing an agglomeration of burnt clay (multiple fragments kept impressions of rods) in association with ceramic fragments, wood charcoal and animal bones. The stratigraphy represents a relatively simple picture noticed in practice on the surfaces of all the sections, with certain peculiarities depending on the types of discovered structures (fig. 3/2). On the whole surface there can be noticed clear traces of land cultivation. The layer of ploughed soil varies between 0.30 and 0.38 m. The ploughed land partially affected the cultural layer, sporadically involving archaeological vestiges that can be noticed on the terrain surface as well. These belong exclusively to the La Tène period. Immediately under the ploughed field followed the cultural layer, consisting of brown-grey soil, relatively compacted, in association with traces of human activity. Layer thickness was between 0.20 and 0.26 m. The vestiges were relatively seldom, consisting of ceramic fragments and fragments of clay mounding, some of them presenting also impressions of rods. An important part of the material has signs of secondary burning, certain fragments being burnt

antrenând sporadice vestigii arheologice care se observă și la suprafața terenului. Acestea aparțin în exclusivitate orizontului de epocă Latene. Imediat sub arătură urma stratul cultural, care era constituit din sol de culoare brun-cenușie, relativ tasat, în asocieri cu urme de activitate umană. Grosimea stratului era cuprinsă între 0,20 și 0,26 m. Vestigiile sunt relativ reduse, fiind constituite din fragmente ceramice și fragmente de lipitură de lut, unele dintre ele păstrând urme de nuiel. O bună parte a materialului are urme de ardere secundară, anumite fragmente fiind arse până la zgurificare. Sub stratul cultural se așternea roca constituită din sol lutos, compact, de culoare gălbuie.

Complexe descoperite și cercetate. Complex nr. 1, care constituie urmele unei construcții de suprafață, a fost descoperit la adâncimea de circa 0,49-0,54 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei aglomerații de lipitură de lut, arsă la roșu. În momentul descoperirii, aceasta era amplasată preponderent în partea de vest a secțiunii (fig. 3-5), având dimensiunile de 3,15 m pe axa nord-sud și maxim de 0,78 m pe axa est-vest la nivelul descoperirii (partea cercetată a complexului care reprezintă aproximativ jumătate din complex). Avansarea în profunzime a cercetărilor a demonstrat că la un nivel mai jos aglomerația de lut se extinde, acoperind practic întreaga suprafață a secțiunii (fig. 3; 6; 7). De fapt, situația se explică printr-o înclinare a nivelului antic de călcare spre nord-est, existând o anumită discrepantă cu nivelul actual de călcare. Această discrepantă a și oferit deosebirea de adâncimi la care au fost descoperite urmele construcției din lut.

Fig. 4. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. I la nivelul de -0,5 m (privire dinspre est).

Fig. 4. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. I at the level of -0.5 m (view from the East).

till turned to slag. Under the cultural layer there was a layer of yellowish compact clayey soil.

Discovered and investigated complexes. Complex no. 1, representing the remains of a surface construction, was discovered at the depth of about 0.49-0.54 m from the living level and was present on the plan as a clay mounding agglomerate, burnt till becoming red. At the moment of the discovery, this was situated mostly in the western part of the section (fig. 3-5), having the dimension of 3.15 m on the north-south axis and a maximum of 0.78 m on the east-west axis at the level of the discovery (the researched part of the complex that represents approximately half of it). Further deepening of the research showed that the clay agglomeration extends one level lower, covering practically the whole surface of the section (fig. 3, 6, 7). In fact, the

Fig. 5. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. I la nivelul de -0,6 m (privire dinspre nord-vest).

Fig. 5. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. I at the level of -0.6 m (view from the Northwest).

Fig. 6. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. I la nivelul conturării aglomerației de lut (privire dinspre nord-vest).

Fig. 6. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. I at the level of the agglomeration of clay (view from the Northwest).

Grosimea lentilei de lut ars ajungea până la 0,14 m în partea vestică și se reducea semnificativ înspre estul secțiunii.

În aglomerația de lut ars a fost descoperit un număr restrâns de fragmente ceramice (toate atribuite orizontului P-L) și două piese de inventar. *Ceramica* (fig. 21/1, 3, 6) descoperită este lucrată atât cu mâna (55 fragmente, or 98,19%), cât și la roata olarului (un fragment – 1,81%, fiind vorba de un fragment de perete de amforă grecească). *Ceramica* lucrată cu mâna poate fi divizată în două categorii: vase grosiere și vase fine. Olăria grosieră este net superioară din punct de vedere numeric și constituie 98,11% (53 fragmente), iar cea fină – 1,89% (un fragment). La rândul ei, *ceramica* grosieră se divizează în funcție de maniera de finisare a suprafeței, distingându-se vase cu suprafața netezită și vase acoperite cu barbotină.

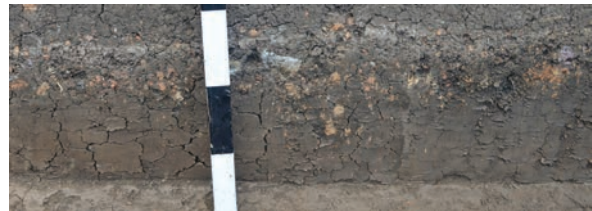
Prima piesă de inventar reprezintă un *pandantiv* (fig. 22/10). A fost descoperită în partea de nord a secțiunii la adâncimea de circa 0,30 m. Piesa lucrată din bronz este fragmentată. S-a păstrat partea inferioară (?), care este constituită din două părți distincte. Partea mai complexă reprezintă două componente bitronconice asimetrice, de dimensiuni diferite (diametrul maxim și înălțimea fiecărui element bitronconic sunt identice – 4×4 mm și 7×7 mm). Acestea sunt unite între ele și fac

1

2

3

Fig. 7. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. 1 la nivelul conturării aglomerației de lut: 1 - albierea cu concentrația de sol în amestec cu cărbune de lemn și cenușă, privire dinspre vest; 2 - profilul de vest cu delimitarea albiei, privire dinspre est; 3 - conturul gropii de par în profilul de vest.

Fig. 7. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. 1 at the level of delimitation of a burnt clay agglomeration: 1 - depth with the concentration of soil mixed with wood charcoal and ash, view from the West; 2 - Western profile with delimitation of depth, view from East; 3 - contour of the pillar pit in the western profile

legătură printr-o înmănușare cu veriga de susținere. Aceasta din urmă are diametrul de circa 1,5 mm. Piesa este acoperită cu patină de calitate proastă. Cea de a doua piesă are o structură și o formă care nu oferă posibilități de apreciere doar în baza indicilor vizuali, necesitând o expertiză specializată (fig. 20/12).

Descrierea cercetărilor arheologice în secțiunea nr. II

Amplasarea Casetei nr. II. A doua casetă a fost trasată în partea de nord-est a spațiului prospectat (fig. 2). În acel loc, prospecțiunile au arătat existența unei anomalii accentuate, de culoare închisă, formată din două pete, aproape identică cu anomalia prin care a fost trasată prima casetă, sugerând delimitarea unei aglomerații de lut. Caseta a fost trasată în așa fel, încât să surprindă o jumătate din anomalie. Caseta avea dimensiunile de 3,50×1,50 m fiind orientată pe axa nord-sud.

Stratigrafia reprezintă practic același tablou ce a fost surprins în secțiunea nr. I (fig. 8/2). *Complexele descoperite și cercetate.* *Complexul nr. 2* (construcție de suprafață cu urme de pari, fig. 8) a fost descoperit la adâncimea de circa 0,49-0,54 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei concentrații de lipitură de lut, arsă la roșu. Aceasta era amplasată practic pe întreaga suprafață cercetată, preponderent în partea de vest a secțiunii (fig. 8; 9/1, 2). Dimensiunile aglomerației erau de circa 3 m pe axa nord-sud și maxim de 1,30 m pe axa est-vest la nivelul descoperirii (partea cercetată a complexului

situation can be explained by the inclination of the antique living level to the north-east, which presents a certain discrepancy with the present-day living level. Namely this discrepancy offered the difference of depths at which remnants of clay construction were discovered. The thickness of the burnt clay lens reached 0.14 m in the western part and was considerably reduced in the eastern part of the section.

In the burnt clay agglomeration there was discovered a small number of ceramic fragments (all of them being attributed to the P-L horizon) and 2 other items. The discovered pottery (fig. 21/1, 3, 6) is handmade (55 fragments, or 98.19%) and wheel-made (1 fragment – 1.81%, Greek amphorae). The handmade pottery can be divided in two categories: coarse vessels and fine vessels. The coarse pottery is distinctly larger in number and represents 98.11% (53 fragments), and the fine pottery – 1.89% (1 fragment). For its part, the coarse pottery is distinguished by its manner of finishing, having pots with smooth surface and pots covered with barbotine.

The first item is a *pendant* (fig. 22/10). It was discovered in the northern part of the section at the depth of approximately 0.30 m. The bronze piece is fragmented. The lower part was preserved (?), which consists of 2 distinct parts. The more complex part consists of two bitronconic asymmetrical components of different dimensions (the maximum diameter and the height of each bitronconic element are identical – 4×4 mm and 7×7 mm). These are joined together by a grip with a support ring. The latter has a diameter of circa 1.50 mm. The piece is covered with low-quality patina. The second item's preserved shape does not offer the possibility of determining its function, being necessary a specialized expertise (fig. 20/12).

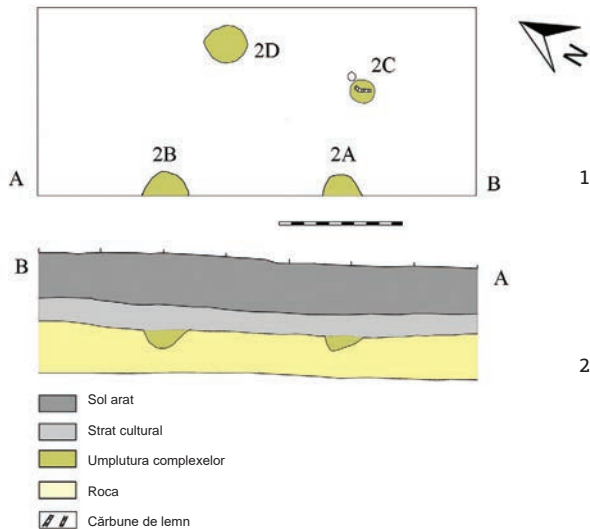

Fig. 8. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. II: 1 - planul secțiunii; 2 - profilul de sud.

Fig. 8. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. II: 1 - plan of section; 2 - South profile.

care reprezintă aproximativ jumătate din complex). Aglomerația de lut ars nu reprezenta o lentilă compactă, așa cum a fost în cazul primei secțiuni, ci era constituită din fragmente dispersate de lipitură de lut de dimensiuni relativ mici.

În perimetrul aglomerației au fost descoperite patru gropi de la pari (fig. 8; 10-12). Două gropi au fost surprinse de-a lungul profilului de vest, iar altele două – în perimetrul secțiunii, mai aproape de limita estică a acesteia. Diametrul gropilor variaua de la 0,22

Description of the archaeological research in section no. II

Survey location no. II. The second archaeological section was outlined in the north-eastern part of the surveyed space (fig. 2). In that place the prospects showed the existence of an accentuated anomaly of dark colour, consisting of 2 adjacent spots that, almost identically to the anomaly through which the first section was drawn, suggested the delimitation of a burnt clay agglomeration. The unit was outlined in such a way, as to comprise a half of this structure, a strategy that we applied for all the pits that we explored last year in summer. The cassette had the dimensions of 3.50×1.50 m being oriented on the north-south axis.

The stratigraphy presents, basically, the same picture that was captured in section no. I (fig. 8/2).

Discovered and investigated complexes. Complex no. 2, which represents a trace of a surface construction, was discovered at the depth of about 0.49-0.54 m from the living level and was shown on the plan as a clay mounding agglomerate, burnt till becoming red. This was situated practically on the whole researched surface, mostly in the western part of the section (fig. 8; 9/1, 2). At the moment of the discovery, this had the dimension of 3 m on the north-south axis and a maximum of 1.30 m on the east-west axis at the level of the discovery (the researched part of the complex that represents approximately half of it). The burnt clay agglomeration did not represent a compact lens as in the case of the first section, but was constituted of dispersed fragments of clay mounding of relatively small dimensions.

1

2

Fig. 9. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. II la nivelul conturării aglomerațiilor de lut: 1 - privire dinspre nord-vest; 2 - detaliu.
Fig. 9. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. II at the level of the agglomeration of clay: 1 - view from the Northwest; 2 - detail.

la 0,38 m, iar adâncimile erau cuprinse între 0,14 și 0,28 m. În gropile descoperite de-a lungul profilului, umplutura conținea o cantitate sporită de fragmente de lipitură de lut, pe când în celelalte 2 lipitura lipsea. Totodată, în groapa amplasată în colțul de sud-est a fost descoperite resturi carbonizate din lemn.

Ceramica (fig. 21/4, 5) descoperită în perimetrul secțiunii este lucrată în exclusivitate cu mâna (25 fragmente) și aparține aproape în totalitate orizontului P-L. Din 25 fragmente, 21 sunt de factură P-L, iar patru – incerte (dintre ele un fragment mic este lucrat la roată având culoarea cenușie). Ceramica P-L lucrată cu mâna în exclusivitate era de factură grosieră, fără să fi fost descoperit vreun fragment cu barbotină.

Within the agglomeration perimeter there were discovered 4 post-holes (fig. 8; 10-12). Two of them were observed along the western profile, and another two – within the section perimeter, closer to its eastern limit. In the pits discovered along the profile, the filling contained an increased number of clay mounding fragments, while in the other two they were missing. At the same time, in the pit situated in the south-eastern corner there were discovered remnants of charcoal wood.

The ceramics (fig. 21/4, 5) discovered within the section area was exclusively hand-made (25 fragments) and belongs almost entirely to the P-L horizon. Out of 25 fragments, 21 are of P-L facture, and 4 – uncertain (out of which 1 small fragment is wheel-made and has a greyish colour). The P-L handmade ceramics was of coarse texture, no fragment with barbotine being discovered.

Fig. 10. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. II la nivelul conturării aglomerațiilor de lut (privire dinspre est).

Fig. 10. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. II at the level of the agglomeration of clay (view from the East).

În secțiunea nr. II au mai fost descoperite și două piese de inventar, dintre care una din fier și una din bronz. *Obiectul de bronz* (fig. 22/12) a fost descoperit în partea de nord a secțiunii, la adâncimea de 0,60 m, în stratul cultural caracterizat prin aglomerația de lut ars. Piesa reprezintă un fragment de placă subțire, de dimensiuni mici, acoperită cu patină de calitate proastă, unul dintre colțuri fiind îndoit. Funcționalitatea obiectului descoperit deocamdată nu a fost apreciată.

Obiectul de fier (fig. 22/13) a fost descoperit în partea de nord a secțiunii la adâncimea de 0,44 m, în stratul cultural caracterizat prin aglomerația de lut ars. Se prezintă sub forma unei plăcuțe cu grosimea de circa 1 mm. Lungimea fragmentului este de 1,80 cm, lățimea variind între 1,10 și 1,40 cm. Piesa este corodată și deocamdată nu oferă indici ai funcționalității.

1

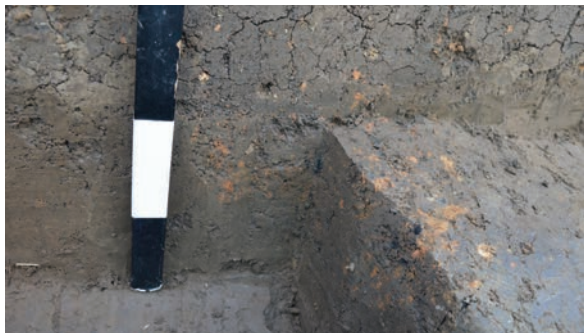
2

3

Fig. 11. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. II: 1 - gropile construcției 2A și 2B (privire dinspre est); 2 - groapa 2A; 3 - groapa 2B.

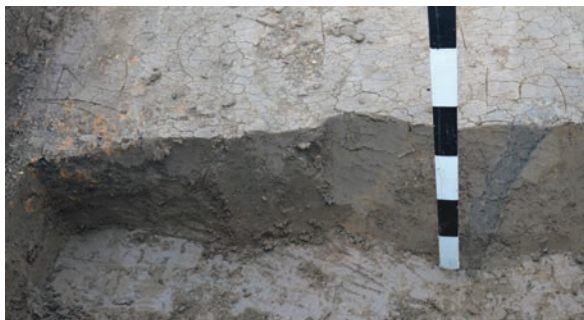
Fig. 11. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. II: 1 - the pillar pits of construction 2A and 2B (a view from the East); 2 - pillar pit 2A; 3 - pillar pit 2B.

1

2

3

4

Fig. 12. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. II: 1 - groapa 2A (privire dinspre sud-vest); 2 - groapa 2B (privire dinspre nord-est); 3, 4 - groapa 2C.

Fig. 12. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. II: 1 - pillar pit 2A (view from the Southwest); 2 - pillar pit 2B (view from the North-east); 3, 4 - pillar pit 2C.

Within the section no. II there were also discovered two items: one made of iron and the other of bronze. The *bronze object* (fig. 22/12) was discovered in the northern part of the section at the depth of 0.60 m in the cultural layer, characterized by the agglomeration of burnt clay. The piece represents a thin plate fragment, of small dimensions, covered with low-quality patina, one of the corners being bent. The functionality of the discovered object has not been determined yet.

The *iron object* (fig. 22/13) was discovered in the northern part of the section, at the depth of 0.44 m, in the cultural layer, characterized by the agglomeration of burnt clay. It represents a 1 mm-thick plate. The fragment length is of 1.80 cm, the width varying between 1.10 and 1.40 cm. The piece is corroded and, for the moment, does not offer any information regarding its function.

Descrierea cercetărilor arheologice în secțiunea nr. III

Amplasarea Casetei nr. III. A treia casetă a fost trasată în partea de sud-est a spațiului prospectat (fig. 2). În acel loc, prospecțiunile au arătat existența unei anomalii de intensitate mai redusă, dar și de dimensiuni mai mici decât anomaliile precedente. Din experiența cercetărilor din situl de la Brănești-*Marginea de Vest*, o astfel de anomalie sugera delimitarea unei gropi, posibil menajere. Caseta a fost trasată în așa fel, încât să surprindă o jumătate din anomalie. Caseta avea dimensiunile de 6,00×0,50 m fiind orientată pe axa nord-est - sud-vest. Ulterior, dinspre nord-vest a fost anexată o casetă cu dimensiunile de 1×2 m, respectiv a fost cercetată o suprafață de 4 m².

Description of the archaeological research in section no. III

Survey location no. III. The third archaeological section was outlined in the south-eastern part of the surveyed space (fig. 2). In that place, the prospects showed the existence of an anomaly of reduced intensity, but also of smaller dimensions than the previous anomalies. From the last year's experience, such an anomaly suggested the delimitation of a pit, possibly a storage or garbage pit. The unit was outlined in such a way, as to comprise a half of this structure. The cassette had the dimensions of 6.00×5.50 m being oriented on the northeast-southwest axis. Later, a cassette with dimensions of 1×2 m was attached from the north-west; respectively an area of 4 m² was researched. The stratigraphy shows a similar picture as in the previous two already presented sections (fig. 13/2).

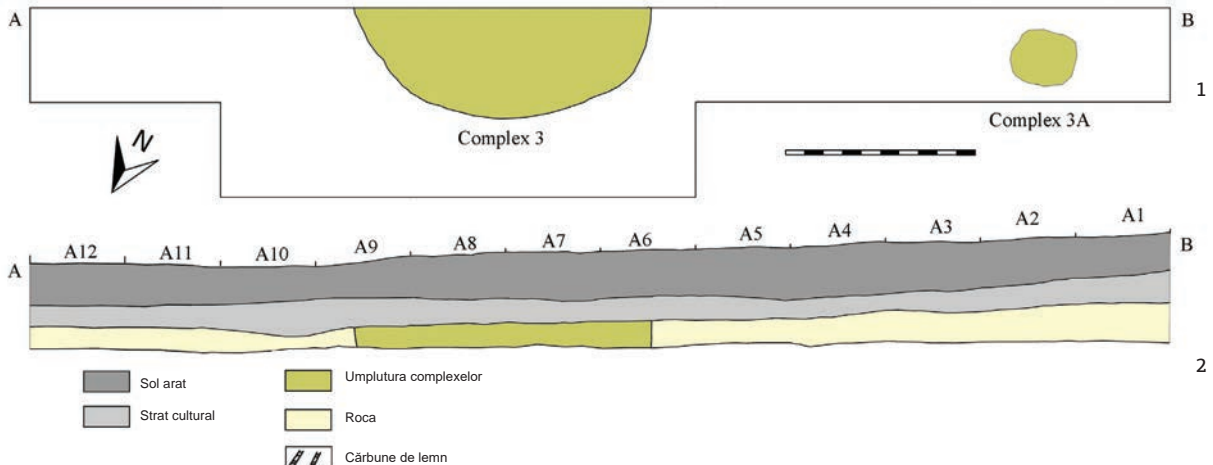

Fig. 13. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. III: 1 - planul secțiunii; 2 - profilul de sud.

Fig. 13. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. III: 1 - plan of section; 2 - South profile.

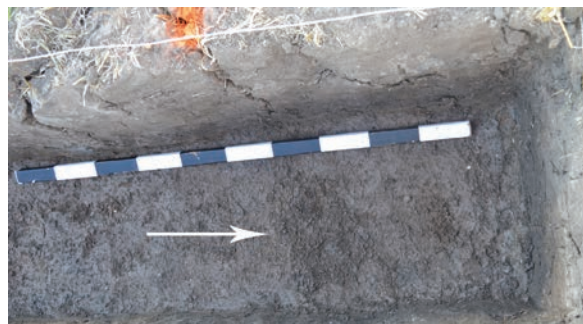
1

1

Fig. 14. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. III: 1 - groapa nr. 3 (privire dinspre nord-vest); 2 - groapa nr. 3 (privire dinspre nord-est); 3 - groapa nr. 3A.

Fig. 14. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. III: 1 - pit no. 3 (view from the Northwest); 2 - pit no. 3 (view from the North-east); 3 - pit no. 3A.

3

Stratigrafia reprezintă un tablou similar celorlalte două deja prezentate (fig. 13/2).

Complexe descoperite și cercetate. În secțiune au fost descoperite două complexe: o groapă auxiliară și una de par. Groapa auxiliară (complex nr. 3, fig. 13/1, 2; 14/1, 2) a fost descoperită în partea centrală a secțiunii, sub profilul de sud-est, la adâncimea de 0,32 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei pete de culoare întunecată pe fundalul lutului brun-gălbui, extinzându-se dincolo

Discovered and investigated complexes. In this section there were discovered 2 complexes: an auxiliary pit and a post-hole. The auxiliary pit (complex no. 3, fig. 13/1, 2; 14/1, 2) was discovered in the central part of the section, under the south-eastern profile, at the depth of 0.32 m and was present in the shape of a dark spot on the background of brown-yellowish clay, extending over the traced area. The researched area was of semicircular shape, with the following dimensions: 1.6 m along the profile and 0.6 m perpendicular to it (an approximate circular shape of the pit with the dimensions of 1.60×1.20-1.40 m can

de suprafața trasată. Partea cercetată avea forma semicirculară în plan cu dimensiunile de 1,60 m de-a lungul profilului și 0,60 m perpendicular pe acesta (estimativ se poate deduce o formă circulară a gropii cu dimensiunile de 1,60×1,20-1,40 m). Cercetările complexului propriu-zis nu au fost realizate, urmând a fi reluate cu ocazia unei campanii ulterioare. *Groapă de par* (complex 3A, fig. 13/1; 14/3) a fost descoperită în partea de sud a secțiunii, sub profilul de sud-est, la adâncimea de 0,35 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei pete de culoare întunecată pe fundalul lutului brun-gălbui. Groapa avea forma circulară în plan cu diametrul de 0,38 m. Pereții erau verticali și coborau până la adâncimea de 0,25 m de la nivelul descoperirii. În umplutura afânată nu au fost descoperite vestigiile arheologice.

În perimetrul secțiunii au fost descoperite sporadice vestigiile arheologice. *Ceramica* descoperită este lucrată atât cu mâna – 75 fragmente, or 93,75%, (dintre care 60 sunt de factură P-L, iar 15 sunt incerte), cât și la roata olarului (5 fragmente – 6,25%, fiind vorba de amfore grecești). *Ceramica* lucrată cu mâna, sigur atribuită orizontului P-L, este în exclusivitate din categoria vaselor grosiere. La rândul ei, *ceramica* grosieră se divizează în funcție de maniera de finisare a suprafeței, distingându-se vase cu suprafața netezită și vase acoperite cu barbotină. Vasele netezite reprezentau 96,66% din totalul descoperirilor (58 fragmente), iar cele acoperite cu barbotină – 3,34% (2 fragmente).

În perimetrul secțiunii au fost descoperite și două piese de inventar. Una dintre piesele de inventar

be presumed). The research of the actual complex has not been carried out, and is going to be resumed on the occasion of a subsequent campaign. The *post-hole* (complex 3A, fig. 13/1; 14/3) was discovered in the southern part of the section, under the south-eastern profile, at the depth of 0.35 m from the actual step level and present as a dark spot on the background of brown-yellowish clay. The pit had a circular shape in section, with a diameter of 0.38 m. The walls were vertical and went down till the depth of 0.25 m from the level of the discovery. In the loose filling there were no archaeological vestiges discovered.

Inside the section there were discovered sporadic archaeological vestiges. The discovered pottery is handmade – 75 fragments, or 93.75%, (60 of which are P-L, and 15 are uncertain) and wheel-made (5 fragments – 6.25%, Greek amphorae). The handmade ceramics, attributed with certainty to the P-L horizon, belongs exclusively to coarse pottery. For its part, the coarse pottery is distinguished by its manner of finishing, being present pots with smooth surface and with barbotine. Fine pottery represented 96.66% of the total of finds (58 fragments), and those covered with barbotine – 3.34% (2 fragments).

Within the section there were also found 2 items. One of the pieces represents probably a fibula fragment (fig. 22/9). The discovered fragment was worked from an iron rod with circular section, whose thickness ranges between 2 and 4 mm. The central part of the fragment is decorated with a sphere, 6 mm of diameter. The maximum length of the piece is of 3.70 cm. The second piece represents a *bronze arrow head* (fig. 22/11). It was discovered in the northern part of the section at the depth of approximately

reprezintă, după toate, un fragment de fibulă (fig. 22/9). Fragmentul descoperit a fost lucrat dintr-o tijă de fier cu secțiunea circulară, a cărei grosime variază între 2 și 4 mm. Partea centrală a fragmentului este decorată cu o sferă ce are diametrul de 6 mm. Lungimea maximă a piesei este de 3,70 cm. Cea de a doua piesă reprezintă un *vârf de săgeată de bronz* (fig. 22/11). A fost descoperită în partea de nord a secțiunii la adâncimea de circa 0,30 m. Piesa face parte din categoria celor cu trei aripioare și manșon cu orificiu. Lungimea piesei este 3 cm, a manșonului – de 6 mm (diametrul – 3 mm), iar dimensiunile orificiului de pe manșon – 1×5 mm. Piesa este relativ prost conservată, având o patină de culoare ruginie.

Descrierea cercetărilor arheologice secțiunea nr. IV

Amplasarea Casetei nr. IV. A patra casetă a fost trasată în partea de sud-vest a spațiului prospectat (fig. 2). În acel loc prospecțiunile au arătat existența unei anomalii de intensitate foarte redusă și de dimensiuni mici. Este un tip de anomalie care nu a fost cercetat până la acel moment. Caseta a fost trasată în așa fel, încât să surprindă anomalia în întregime, având inițial dimensiunile de 1,00×1,00 m fiind orientată cu colțurile pe direcția nord-sud. Ulterior, dinspre nord-est a fost anexată o casetă cu dimensiunile de 0,60×0,60 m (cu scopul de a surprinde și un segment din multiplele fâșii de culoare deschisă care traversează aproape întreaga suprafață cercetată, fig. 1/2). Respectiv a fost cercetată o suprafață de 1,46 m².

0.30 m. The piece belongs to the category of three-winged arrows with a hole in the socket. The piece's length is of 3 cm, of the socket – of 6 mm (diameter – 3 mm), and the dimensions of the orifice on the socket – 1×5 mm. The piece is relatively poorly preserved, having a rusty coloured patina.

Description of the archaeological research in section no. IV

Survey location no. IV. The fourth cassette was traced in the south-western part of the prospected area (fig. 2). In that place the prospects showed the existence of an anomaly of a much reduced intensity and small dimensions. It is a type of anomaly that had not been researched until now. The cassette was traced in such a way, as to capture the whole anomaly, having the initial dimensions of 1.00×1.00 m and the corners oriented in the north-south direction. Later, from the north-eastern part a cassette of 0.60×0.60 m was attached (aiming to capture as well a segment of multiple light strips, crossing almost the whole researched surface, fig. 1/2). Respectively, an area of 1.46 m² was investigated.

The stratigraphy practically does not differ from what was noticed in the case of the first three sections (fig. 15/1, 3, 4). The soil layer had the thickness of circa 0.28 m, followed by a cultural layer with archaeological vestiges with the thickness ranging between 0.12 and 0.16 m. The vestiges are seldom, being composed of several ceramic fragments and clay mounding fragments, some of them preserving traces of rods. The sterile layer consists of clayey compact yellowish soil.

Stratigrafia practic nu se deosebește de ceea ce a fost constat în cadrul primelor trei secțiuni (fig. 15/1, 3, 4). Stratul de sol arat avea grosimea de circa 0,28 m, urmat de stratul cultural cu vestigiile arheologice cu grosimea cuprinsă între 0,12 și 0,16 m. Vestigiile sunt reduse, fiind constituite din câteva fragmente ceramice și fragmente de lipitură de lut, unele dintre ele păstrând urme de nuiele. Roca era constituită din sol lutos, compact, de culoare gălbuie.

Complexe descoperite și cercetate. În perimetrul secțiunii au fost descoperite și cercetate două complexe, ambele reprezentând gropi de par. *Complexul nr. 4* (groapă de par, fig. 15/2, 4) a fost descoperită în partea de nord-vest a secțiunii la adâncimea de 0,32 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei pete foarte greu sesizabile pe fundalul lutului brun-gălbui. Groapa a fost cercetată integral, având în plan forma circulară, ușor alungită, cu dimensiunile de 0,30×0,26 m. De la nivelul descoperirii, groapa se adâncea cu 0,16 m. Umplutura gropii era constituită din sol brun-cenușiu fără să conțină vestigiile arheologice. *Complex nr. 5* (groapă de par, fig. 15/1-2; 16; 17; 18/2) a fost descoperită în partea de sud a secțiunii la adâncimea de 0,32 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei pete foarte greu sesizabile pe fundalul lutului brun-gălbui, dar relativ ușor vizibilă în profil. Groapa a fost cercetată parțial, având în vedere extinderea ei dincolo de suprafața trasată. Partea cercetată avea forma semicirculară în plan cu dimensiunile de 0,28 m de-a lungul profilului și 0,11 m perpendicular pe acesta (estimativ se poate deduce o formă circulară a gropii cu dimensiunile de

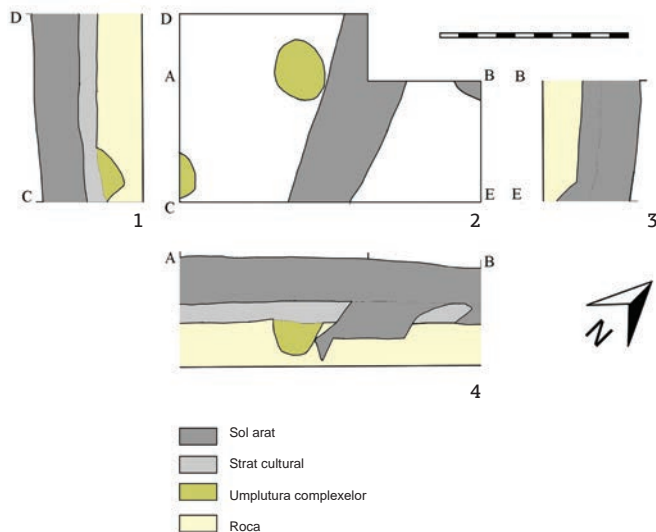

Fig. 15. I Vancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. IV: 1 - profil de vest; 2 - planul secțiunii; 3 - profil de est; 4 - profil de sud.

Fig. 15. I Vancea – sub Pădure 2016. Section no. IV: 1 - West profile; 2 - plan of section; 3 - East profile; 4 - South profile.

Discovered and investigated complexes. Inside the section there were discovered and researched 2 complexes, both representing post-holes. *Complex no. 4* (pole pit, fig. 15/2, 4) was discovered in the north-western part of the section at the depth of 0.32 m from the actual step level and was present in the shape of a hardly perceptible spot on the background of brown-yellowish clay. The pit was fully investigated, having a circular, slightly elongated shape on the plan, with the following dimensions: 0.30×0.26 m. From the level of the discovery, the pit deepened with 0.16 m. The pit filling consisted of brown-greyish soil without traces of archaeological vestiges. *Complex no. 5* (post-hole, fig.

Fig. 16. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. IV, groapa nr. 4 (privire dinspre nord-vest).

Fig. 16. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. IV, pit no. 4 (view from the Northwest).

Fig. 17. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. IV, profil de vest, groapa nr. 5 (privire dinspre vest).

Fig. 17. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. IV, West profile, pit no. 5 (view from the West).

1

2

Fig. 18. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. IV: 1 - groapa nr. 5 și urma de plug (privire dinspre vest); 2 - groapa nr. 4 și urma de plug (privire dinspre vest).

Fig. 18. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. IV: 1 - pit no. 5 and the trace of the plough (view from the west); 2 - pit no. 4 and traces of the plough (view from the West).

0,24-0,28×0,28-0,30 m). De la nivelul descoperirii, groapa se adâncea cu 0,2 m. Umplutura gropii era constituită din sol cenușiu-închis în asociere cu multiple fragmente de lut ars. Vestigii arheologice nu au fost descoperite.

Atenționăm asupra faptului, că în zona anomaliilor de culoare deschisă au fost descoperite urme de plug, care aveau lățimea de circa 0,45 m, iar adâncimea de 0,36-0,40 m (fig. 16; 18; 20).

Descrierea cercetărilor arheologice în secțiunea nr. V

Amplasarea Casetei nr. V. A cincea casetă a fost trasată în partea centrală a spațiului prospectat, la distanța de 6,00 m spre sud-vest de secțiunea nr. I (fig. 2). În acel loc prospecțiunile au arătat existența unei anomalii de intensitate foarte redusă și de dimensiuni mici, exact ca cea descrisă ceva mai sus. Caseta a fost trasată în așa fel, încât să surprindă anomalia în întregime. Dimensiunile spațiului cercetat erau de 1,00×1,00 m, caseta fiind orientată cu colțurile pe direcția nord-sud.

Stratigrafia din secțiunea nr. V nu este cu nimic deosebită de situațiile constatate în celelalte patru.

Complexe descoperite și cercetate. În perimetrul secțiunii a fost descoperit și cercetat un singur complex – nr. 6, care reprezintă o groapă de par (fig. 20/1, 2). Aceasta a fost descoperită în partea centrală a secțiunii la adâncimea de 0,26 m de la nivelul actual de călcare și se prezenta în plan sub forma unei pete

15/1, 2; 16; 17; 18/2) was discovered in the south part of the section at the depth of 0.32 m from the actual level an was presented on the plan in the shape of a hardly perceptible spot on the background of brown-yellowish clay, but relatively visible in profile. The pit was partially examined, considering its extension beyond the traced area. The researched part had a semicircular shape in section with the following dimensions: 0.28 m along the profile and 0.11 m perpendicular to it (an approximate circular shape of the pit with the dimensions of 0.24-0.28×0.28-0.30 m can be presumed). From the level of the discovery, the pit deepened with 0.20 m. The pit filling consisted of dark grey soil associated with multiple fragments of burnt clay. No archaeological vestiges were found.

It should be noted that in the area of light coloured anomalies there were discovered traces of ploughing, with the width of approximately 0.45 m and the depth of 0.36-0.40 m (fig. 16, 18, 20).

Description of the archaeological research in section no. V

Survey location no. V. The fifth cassette was traced in the central part of the prospected area (fig. 2). In that place the prospects showed the existence of an anomaly of a much reduced intensity and small dimensions, exactly as described above. The cassette was traced in such a way, as to capture the whole anomaly with the dimensions of 1.00×1.00 m and having the corners oriented in the north-south direction. The stratigraphy in the survey no. V is very similar to the other four stated situations.

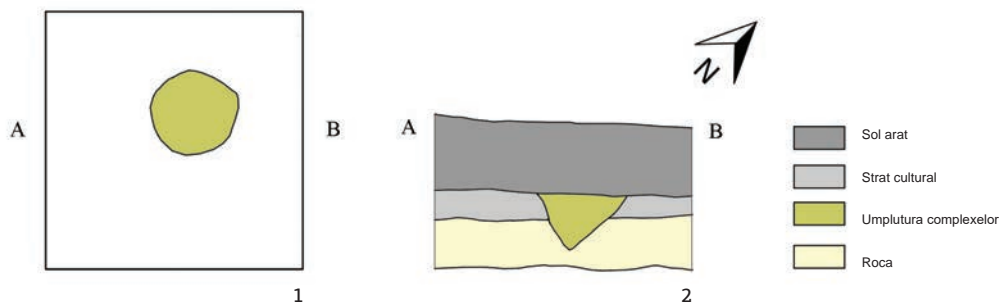

Fig. 19. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. V: 1 - planul secțiunii nr. V; 2 - profilul secțiunii nr. V pe linia complexului.

Fig. 19. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. V: 1 - the plan of section no. V; 2 - section profile no. V through the middle of the complex.

foarte greu sesizabile pe fundalul lutului brun-gălbui. Groapa a fost cercetată integral, având în plan forma circulară, ușor alungită, cu dimensiunile de 0,30×0,32 m. De la nivelul descoperirii, groapa se adâncea cu 0,18 m, îngustându-se substanțial spre fund. Umplutura gropii era constituită din sol brun-cenușiu, fără vestigii arheologice. În perimetrul secțiunii au fost descoperite doar fragmente ceramice care sunt lucrate în exclusivitate cu mâna (15 fragmente, dintre care 2 buze) și aparțin categoriei grosiere de tip P-L (fig. 22/5-7).

Descoperiri passim. A fost descoperită o piesă în preajma secțiunii nr. IV, cu ajutorul detectorului de metale, la adâncimea de 0,18 m: *piesă de fier* (fig. 20/8).

Discovered and investigated complexes. Inside the section perimeter there was discovered and investigated a single complex – no. 6, which represents a pillar pit (fig. 20/1, 2). It was discovered in the central part of the section at the depth of 0.32 m from the actual level and was present on the plan in the shape of a hardly perceptible spot on the background of brown-yellowish clay. The pit was fully investigated, having a circular, slightly elongated shape on the plan, with the following dimensions: 0.3×0.32 m. From the level of the discovery, the pit deepened with 0.18 m, narrowing substantially towards the bottom. The pit filling consisted of brown-greyish soil without traces of archaeological vestiges. The *ceramics* discovered in this section area was exclusively made by hand (25 fragments) and belongs almost entirely to the P-L horizon (fig. 22/5-7).

Passim discoveries. Only one item was discovered nearby section no. IV with the help of a metal detector at the depth of 0.18 m: *iron object* (fig. 22/8).

1

2

Fig. 20. Ivancea – sub Pădure 2016. Secțiunea nr. V: 1 - groapa nr. 6 și urma de plug la nivelul descoperirii (privire dinspre vest); 2 - groapa nr. 6 și urme de plug văzute în plan și profil (privire dinspre vest).

Fig. 20. Ivancea – sub Pădure 2016. Section no. V: 1 - pit no. 6 and trace of the plough at the level of discovery (view from the West); 2 - pit no. 6 and traces of plough seen in plan and profile (view from the West).

Analiza vestigiilor, analogii, concluzii și perspective de cercetare

Complexele arheologice. Așa cum am menționat, complexele arheologice descoperite în situl de tip P-L Ivancea – sub Pădure sunt reprezentate de două structuri de suprafață, de o groapă (posibil menajeră) și de un șir de gropi de par. Având în vedere că structurile au fost cercetate doar parțial, este prematur să ne expunem asupra funcționalității și particularităților acestora, menționând că spații amenajate la suprafață solului sunt frecvent întâlnite în așezările culturii P-L. Totodată, atenționăm asupra faptului că în siturile cercetate, inclusiv cele din microzonă, predomină locuințele adâncite în sol.

The analysis of vestiges, analogies, conclusions and research perspectives

Archaeological complexes. As already mentioned, the archaeological complexes discovered within the P-L type site Ivancea – sub Pădure are represented by two surface structures, a pit (possibly a storage or garbage pit) and a series of post-holes). Given that the structures were only partially examined, it is premature to express an opinion on their functionality and characteristics, except for the fact that such living structures are frequently found in the settlements of the P-L culture. At the same time, it is to be mentioned the fact that both in the investigated site and in those from this micro zone, the dug-out type of structure prevails. The dug-out structure could not be researched,

Groapa menajeră nu a fost cercetată decât în partea superioară, astfel încât nu putem opera cu alte date decât cu atribuirea ei preventivă la orizontul P-L (având în vedere vestigiile descoperite la nivelul cercetat) și dimensiunile (estimativ 1,60×1,40 m), respectiv forma circulară în plan.

Cele mai surprinzătoare momente au fost determinate de cercetările gropilor de par. Gropile erau circulare în plan cu dimensiunile variind între 0,26 și 0,38 m, iar adâncimea tinzând spre 0,20 m. Acestea fiind bine vizibile în imaginea magnetometrică, oferă instrumente de posibile analize ale sitului prin prisma datelor magnetometrice, în special având în vedere particularitatea populației migratoare din nordul Europei Centrale de a construi locuințe de suprafață de dimensiuni mari. Evident, pentru aceasta este necesară prospectarea întregului spațiu al așezării, acțiune preconizată pentru anul curent.

Ceramics. La Ivancea, de altfel, ca și în celelalte situri de tip P-L, ceramica reprezintă materialul arheologic cel mai frecvent întâlnit. Din punct de vedere al tehnicii de lucru recipientele de lut, descoperite în situl respectiv, pot fi divizate în două categorii mari: I – ceramică lucrată cu mâna; II – ceramică lucrată la roată. Ceramica lucrată la roată reprezintă importuri din lumea greacă, fiind înfățișată doar de cinci fragmente de pereți de amfore grecești descoperite în S I, care nu oferă nici un fel de indici suplimentari. Olăria produsă nemijlocit de purtătorii culturii P-L este confecționată în exclusivitate cu mâna. Având în vedere materialul și calitatea pastei din care a fost modelată, ceramica lucrată cu mâna a fost împărțită

except of the upper part, so that we cannot operate other data except attributing it tentatively to the P-L horizon (considering the discovered vestiges at the researched level). The structure has the following dimensions: approximately 1.60×1.40 m, and an almost circular shape in section.

The most surprising find was that of the pillar pits. The pits were circular on plan, with the dimensions varying from 0.26 and 0.38 m, and the depth tending towards 0.20 m. These, being clearly seen on the magnetometric picture, offer instruments for possible analyses of the site from the perspective of magnetometric data, especially considering the characteristic of the migrating population from the north of Europe of building surface houses of bigger dimensions. Obviously, it is necessary to prospect the whole settlement territory, action planned for the current year.

Ceramics. At Ivancea, as well as in the other sites of P-L type, ceramics represents the most common category of archaeological material. From the perspective of the working procedure in the respective site, the pottery can be divided into the following two main categories: 1 – handmade ceramics; 2 – wheel-made ceramics. The second one represents an import from the Greek world, being present only as 5 fragments of Greek amphorae walls, discovered in S I, situation which does not offer any additional indices. The pottery produced by the P-L communities was exclusively handmade. Taking into account the material and quality of the paste from which it had been modelled, the handmade ceramics was divided into two main groups: coarse ceramics – cooking vessels and storage vessels; and fine ceramics – most probably tableware.

în două grupe mari: ceramica grosieră – utilizată la prepararea bucatelor și la păstrarea produselor; ceramica fină – vase în care, probabil, a fost servită hrana.

Vasele lucrate din pasta grosieră constituie 92% din totalul fragmentelor ceramice descoperite la Ivancea. Recipientele din această categorie au fost lucrate dintr-o pastă friabilă și prost frământată. În calitate de degresanți se foloseau cioburile pisate, lutul ars fărâmițat și mai rar pietriș. Modelarea este neglijentă, manifestându-se prin inegalități și asimetrii în formă. Ținem să precizăm că ea e foarte fragmentară, lucru ce provoacă dificultăți în clasificarea ei. Din analiza părții superioare a vaselor se poate deduce că repertoriul ceramicii din această categorie cuprinde oale, străchini și discuri.

Gradul sporit de fragmentare a ceramici a creat dificultăți și în ceea ce privește aprecierea decorului recipientelor din pastă grosieră. Cel mai răspândit motiv ornamental descoperit la Ivancea constă din diferite tipuri de decor în relief. Acesta era reprezentat fie de butoni ce aveau formă ovală în plan cu secțiune conică sau cilindrică (fig. 21/4), fie de brăuri alveolate dispuse pe partea superioară a vaselor (fig. 21/5). Unele vase aveau alveole dispuse pe marginea superioară (fig. 22/5). Astfel de tipuri de ornamente au fost atestate în toate siturile de tip P-L cercetate prin săpături sau sondaje arheologice.

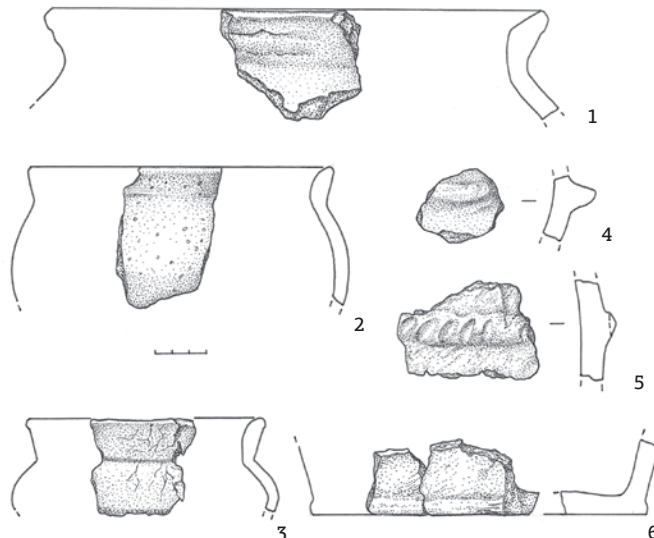

Fig. 21. Ivancea – sub Pădure 2016. Ceramica grosieră descoperită în suprafețele cercetate: 1, 3, 6 - în complexul nr. 1; 2 - secțiunea nr. III; 4, 5 - secțiunea nr. 2.

Fig. 21. Ivancea – sub Pădure 2016. Coarse ceramics discovered in the researched areas: 1, 3, 6 - in complex no. 1; 2 - in section no. III; 4, 5 - in section no. 2.

The pottery made of coarse paste constitutes 92% of the total ceramic fragments discovered at Ivancea. The pots belonging to this category were made of a friable and badly kneaded paste. As temper were used grinded potsherds, burnt clay and more rarely gravel. The modelling is negligent, being manifested by inequalities and asymmetries in shape. It should be pointed out that the ceramic material is very fragmented, fact that makes its classification difficult. From the analysis of the upper part

Fig. 22. Ivancea – sub Pădure 2016. 1-4 - Ceramică din secțiunea nr. III; 5-7 - ceramică din secțiunea nr. V; 8 - obiect de fier (passim); 9 - fragment de fibulă de fier; 10 - fragment pandantiv de bronz; 11 - vârf de săgeată de bronz; 14 - piesă din material neapreciat.

Fig. 22. Ivancea – sub Pădure 2016. 1-4 - Ceramic from section no. III; 5-7 - ceramic from section no. V; 8 - iron object (passim); 9 - iron fibula fragment; 10 - bronze pendant fragment; 11 - bronze arrow; 14 - piece of unrecognized material.

Ceramica fină a fost lucrată dintr-o pastă relativ bună, având ca degresanți cioburi pisate cu granulație mică. La unele recipiente încă se mai observă slipul, care prezintă un luciu metalic datorat lustruirii vaselor înainte de ardere. Fragmentele ceramice din această categorie au, de regulă, nuanțe închise, având un spectru larg: de la cenușiu-marونیu până la culoarea neagră. Totodată, unele exemplare au fost arse oxidant, având culoare gălbuie.

Concluzii

Făcând bilanțul celor prezentate până acum, constatăm delimitarea la Ivancea a unui orizont cert aparținând culturii P-L. Drept confirmare a acestei aserțiuni vin totalitatea vestigiilor descoperite anul trecut. Astfel, complexele descoperite la Ivancea fac parte din aceleași tipuri ce sunt caracteristice pentru majoritatea siturilor P-L în ansamblu. Același lucru poate fi spus și despre cel mai răspândit tip de artefacte descoperite – ceramica. La Ivancea întâlnim aceleași tehnologii (pornind de la calitatea și componența pastei, modelarea vaselor și definitivarea suprafeței, arderea etc.) și aceleași forme și decor ce sunt caracteristice întregii olării din cadrul culturii P-L. De remarcat, respectiv, analogiile pentru ceramica grosieră ce se observă în mediul culturii locale anterioare, dar și în mediile culturilor sincrone din nodul Europei Centrale. Or, situl de la Ivancea – *sub Pădure* se include în lista așezărilor tipice pentru cultura P-L.

of the pots can be observed that the pottery repertoire from this category contains pots, bowls and discs.

An increased degree of ceramics fragmentation created difficulties regarding the estimation of the decoration of coarse paste ceramics. The various types of relief decorations from Ivancea were represented either by oval-shaped buds, either conical or cylindrical in section (fig. 21/4), or by alveolar girders disposed on the upper part of the pots (fig. 21/5). Some recipients had alveoli disposed on the upper edge (fig. 22/5). Such kinds of ornaments were certified in all of the P-L type sites, examined through excavations or archaeological surveys.

Fine ceramics was made of relatively qualitative paste, having grinded potsherds with small granulation as temper. Some pots preserve traces of slip, which presents a metallic shine due to the polishing before burning. Ceramic fragments from this category have as rule dark colours in a broad spectrum, from grey-brownish to black, but there are also present fragments from vessels with a yellowish colour.

Conclusions

Taking into consideration all the information presented above, we can ascertain the delimitation of a horizon at Ivancea, belonging to the P-L culture. As a confirmation of this ascertainment comes the totality of vestiges discovered during the previous year. So, the complexes discovered at Ivancea belong to the same types that are characteristic for the majority of P-L sites. Same thing can be told also about the most common type of discovered artefacts – ceramics. At Ivancea one can find the same technologies

Un aspect important al cercetărilor îl reprezintă verificarea rezultatelor oferite de prospecțiunile magnetometrice. Astfel, în baza intensității anomaliilor depistate putem să delimităm anumite tipuri de complexe. Gropile din cadrul siturilor prospectate, chiar dacă sunt mai puțin evidente, pot fi delimitate cu aproape aceeași probabilitate ca și complexele în care au fost depistate aglomerații de lut ars. Dincolo de structurile de dimensiuni mai mari, în special în cele care s-au păstrat concentrații de lut ars, prospecțiunile au demonstrat că pot fi delimitate și complexe de proporții mici cum sunt, spre exemplu, gropile de par;

În mod special atragem atenția la posibilitatea delimitării gropilor de pari, ceea ce oferă o mai mare exactitate în procesul de planificare a cercetărilor, dar și un suport suplimentar în deslușirea unor situații care în timpul investigațiilor de teren sunt vulnerabile. Posibilitatea delimitării celor din urmă deschid orizonturi de analiză mai detaliată a imaginilor rezultate din prospecțiunile geomagnetice, iar filtrările mai riguroase ale acestora ar permite elaborarea unor perspective mai extinse de analiză non-invazivă a siturilor de habitat și de pregătire mai minuțioasă a cercetărilor cu caracter tradițional.

Totodată, atragem atenția asupra unor particularități ce disting situl de altele din cadrul culturii P-L. După cum precizăm, cel mai frecvent material arheologic descoperit în situl Ivancea este ceramica, care aproape în totalitate este reprezentată de categoria celei lucrate cu mâna. În acest context, trebuie să remarcăm cantitatea redusă a ceramicii barbotinate,

(beginning with paste quality and composition, modelling of pots and surface finishing, baking, etc.) and same shapes and decorations, specific for the whole pottery of the P-L culture. Respectively, it should be mentioned that the coarse ceramics found in the previous local culture medium are similar to the ones from synchronous cultures from northern Europe. However, the Ivancea-sub *Padure* site is included into the list of settlements belonging to the P-L culture.

An important aspect of the research consists in verification of the results offered by magnetometric prospects. Thus, based on the intensity of discovered anomalies, one can delimitate certain types of complexes. The pits within the prospected sites, even being less evident, can be delimited with almost the same probability as the complexes in which burnt clay agglomerations were found. Along with the structures of bigger dimensions, especially the ones that preserved traces of burnt clay, the prospects showed that also complexes of small proportions can be delimited, as, for example, post-holes.

Particularly, we draw attention to the possibility of delimiting post-holes, fact that offers a greater accuracy in the process of research planning, but also an additional support in the elucidation of some situations, that are vulnerable during investigations. This observation opens new horizons for a more detailed analysis of images, resulted from geomagnetic prospects, and their more rigorous filtration would make available the development of a more extended non-invasive analysis of habitat sites and the preparation of detailed researches of traditional character.

At the same time, it should be pointed out that there are some peculiarities, which distinguish the site from others

care deosebește acest sit cel puțin în comparație cu descoperirile la Orheiul Vechi, sit din aceeași microzonă în care a fost realizată o evidență clară în acest sens (Munteanu, Iarmulschi 2017).

O altă particularitate a sitului o reprezintă numărul foarte redus al ceramicii grecești. În mediul culturii P-L astfel de situații s-au mai semnalat în așezările de la Ghelăiești (Babeș 1993, 146) și Lozna-*Hlibicioc* (Teodor 1992, 69), fapt ce a fost pus pe seama unor aspecte cronologice. Astfel, potrivit lui M. Babeș, siturile de habitat în care materialul amforistic, în special cel rhodian, se întâlnește foarte puțin, corespund fazei a II-a a culturii P-L (Babeș 1993, 146), fapt care ne-ar permite să admitem fie o evoluție îndelungată a sitului, fie constituirea acestuia în faza II-a.

Cu părere de rău, caracterul deocamdată limitat al cercetărilor de la Ivancea – *sub Pădure* nu a permis acumularea mai multor materiale ce ar permite deslușirea multiplelor aspecte ce vizează comunitatea umană din zona respectivă în ultimele secole ale erei păgâne. Având în vedere, însă, că situl este bine conservat (arătura nu depășește 0,30-0,40 m, ceea ce practic a afectat stratul cultural într-o măsură nu foarte mare), credem că investigațiile ulterioare sunt de perspectivă și vor furniza date mai consistente pentru reconstituirea fenomenelor cultural-istorice de la finele mileniului I a. Chr. în regiunea Răutului Inferior.

sites attributed to the P-L culture. As mentioned, the most common archaeological material discovered at the Ivancea site is ceramics, which is represented almost in totality by the handmade category. In this context, it is to be noted the absence of barbotined ceramics that makes this site different at least in comparison with the discoveries from Orheiul Vechi, a site from the same micro-zone in which clear evidence in this sense was found (Munteanu, Iarmulschi 2017).

Another peculiarity of the site is the reduced number of Greek pottery. In the P-L culture such situations were also reported in the Ghelăiești (Babeș 1993, 146) and Lozna-*Hlibicioc* (Teodor 1992, 69) settlements, fact that has been attributed to chronological aspects. Thus, according to M. Babeș, the sites in which the amphorae, especially those produced in Rhodes, are seldom correspond to the second phase of the P-L culture (Babeș 1993, 146), fact that would indicate either a long evolution of the site, or its establishment during the second phase of this culture.

Unfortunately, the (at the moment) limited character of the Ivancea – *sub Pădure* research, did not allow gathering more materials, that would permit the understanding of the multiple aspects regarding the human community from the respective area in the last centuries of the pagan era. Considering that the site is well preserved (the ploughing depth does not exceed 0.30-0.40 m, so it affected the cultural layer only in a small amount), we think that further investigations are of perspective and will deliver more consistent data for the reconstruction of the cultural and historical phenomena from the end of the 1st millennium B.C. in the region of the Inferior Răut River.

Bibliografie / Bibliography

- Babeș 1993:** M. Babeș, Die Poienești-Lukaševka Kultur. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte im Raum östlich der Karpaten in den letzten Jahrhunderten vor Christi Geburt (Bonn 1993).
- Conea, Vintilă, Canarache 1977:** A. Conea, I. Vintilă, A. Canarache, Dicționar de știința solului (București 1977).
- Danilescu 1999:** I. Danilescu, Studiu landșaftic al părții centrale și sud-estice din Republica Moldova. Teză de doctorat susținută la Universitatea A. I. Cuza, Iași, 1999 (manuscris).
- Iarmulschi, Munteanu 2014:** V. Iarmulschi, O. Munteanu, Ceramica lucrată cu mâna din așezarea Lucașeuca II (sec. II-I a. Chr.). Revista Arheologică s.n. X/1-2, 2014, 121-128.
- Iarmulschi, Munteanu 2015:** V. Iarmulschi, O. Munteanu, Două fibule circulare descoperite la Mana, r. Orhei. In: Sesiunea științifică a Muzeului Național de Istorie a Moldovei (8-9 octombrie 2015, Chișinău). Rezumatul comunicărilor (Chișinău 2015), 29.
- Kleeman 1994:** J. Kleeman, Eine Siedlung der vöromischen Eisenzeit in Zeestow, Kr. Havelland. Veroff. der Brandenbur. Landsmuseum für Ur- und Frühgeschichte 28, 1994, 135-144.
- Meyer et al. 2016:** M. Meyer, O. Munteanu, V. Iarmulschi, B. Rauchfuß, F. Höppner, Așezarea de tip Poienești-Lucașeuca de la Brănești – Marginea de Vest, raionul Orhei, Republica Moldova (ceretările din anii 2014-2015). In: (red. L. Sârbu, N. Telnov, G. Sârbu, L. Ciobanu, M. Kashuba) Culturi, procese și contexte în arheologie (Chișinău 2016), 310-330.
- Munteanu 1999:** O. Munteanu, Ceramica Poienești-Lucașeuca: o tipologie a recipientelor de uz comun. In: (red. T. Arnăuț, A. Zanoci, S. Matveev) Studia in Honorem I. Niculiță (Chișinău 1999), 212-230.
- Munteanu 2001:** O. Munteanu, Unele particularități ale așezării de tip Poienești-Lucașeuca la Orheiul Vechi. In: (red. G. Florea, G. Gheorghiu, E. Iaroslavschi) Studii de istorie antică. Omagiu profesorului I. Glodariu (Cluj Napoca 2001), 43-56.
- Munteanu 2004:** O. Munteanu, Cultura Poienești-Lucașeuca: două aspecte în baza așezării Orheiul Vechi. In: (Eds. I. Niculiță, A. Zanoci, M. Băț) Thracians and Circumpontic World. Proceedings of the Ninth International Congress of Thracology (sept. 2004, Chișinău-Vadul lui Vodă), II (Chișinău 2004), 343-365.
- Munteanu 2005:** O. Munteanu, Tipologia și particularitățile complexelor Poienești-Lucașeuca la Orheiul Vechi. Tyragetia XIV, 2005, 56-62.
- Munteanu, Iarmulschi 2013a:** O. Munteanu, V. Iarmulschi, Lingurile de lut descoperite în mediul culturii Poienești-Lucașeuca. Revista Arheologică s.n. IX/2, 2013, 76-84.
- Munteanu, Iarmulschi 2013b:** O. Munteanu, V. Iarmulschi, Observations regarding the Wear of Fibulae in Poienești-Lucașeuca Culture. In: (Eds I.V. Ferencz, N.C. Rîșcuța, O. Tutilă Bărbat) Archaeological Small Finds and Their Significance, Proceeding of the Symposium Costume as an Identity Expression. Deva, 4-5 aprilie, 2013 (Cluj-Napoca 2013), 101-111.
- Munteanu, Iarmulschi 2017:** O. Munteanu, V. Iarmulschi, Pottery from the Poienești-Lucașeuca Culture Settlement of Orheiul Vechi, Republic of Moldova. In: (Eds. A. Michałowski, M. Teska, P. Niedzielski, M. Żółkiewski) Settlements Pottery of the pre-Roman Iron Age in Central European Barbaricum – new research perspectives (Poznań 2017), 67-97.
- Niculiță, Matveev, Potângă 1998:** I. Niculiță, S. Matveev, E. Potângă, Săpăturile arheologice de la cetatea getică Potârca din anul 1998. In: Cercetări arheologice în aria nord-tracă, vol. III (București 1999), 279-343.

Postica, Kavruk 1989: G. Postica, V. Kavruc, Investigatiile arheologice ale așezării Petruha din anul 1988 (raport științific) (Chișinău 1989). Arhiva Muzeului Național de Istorie a Moldovei, nr. 496.

Postică, Munteanu 1999: Gh. Postică, O. Munteanu, Așezarea de tip Poienești-Lucașeuca de la Orheiul Vechi. In: Cercetări arheologice în aria nord-tracă, vol. III (București 1999), 457-494.

Tentiuc, Bubulici, Simalcsik 2015: I. Tentiuc, V. Bubulici, A. Simalcsik, Un mormânt de incinerare al unui călăreț războinic descoperit lângă satul Mana (Orhei). Tyragetia s.n. IX/1, 2015, 221-248.

Teodor 1992: S. Teodor, Cercetările arheologice de la Lozna-Hlibicioc. Arheologia Moldovei XV, 1992, 45-70.

Zanoci et al. 2015: A. Zanoci, O. Munteanu, I. Tentiuc, V. Bubulici, Noi descoperiri arheologice din epoca fierului în preajma satului Mana, raionul Orhei. Tyragetia s.n. IX/1, 2015, 209-220.

Крупеников, Подымов 1987: И.А. Крупеников, Б.П. Подымов, Классификация и систематический список почв Молдавии (Кишинев 1987).

Урсу 1977: А.Ф. Урсу, Природные условия и география почв Молдавии (Кишинев 1977).

Prof. Dr. Michael Meyer

Freie Universität Berlin, Institut für
Prähistorische Archäologie,
Berlin, Germany
e-mail: michael.meyer@fu-berlin.de

Dr. Octavian Munteanu

Universitatea Pedagogică de Stat
„Ion Creangă”,
Chișinău, Republica Moldova
e-mail: ocmunteanu@gmail.com

Dr. Vasile Iarmulschi

Freie Universität Berlin, Institut für
Prähistorische Archäologie,
Berlin, Germany
e-mail: vasile.iarmulschi@gmail.com

MA Torben Schatte

Freie Universität Berlin, Institut für
Prähistorische Archäologie,
Berlin, Germany
e-mail: t_schatte@yahoo.de